

Для того щоб зберегти сьогодні економічну стійкість в Україні потрібно задіяти якомога більше ресурсів для боротьби з ворогом.

Враховуючи неможливість прогнозування перебігу війни і також, особливості сільськогосподарського виробництва, крім термінованого вирішення проблем будь-якої галузі необхідно поступово формувати майбутній розвиток сільського господарства.

Список використаних джерел

1. Втрати у сільському господарстві через війну сягнули \$23,3 млрд. FINANCIAL CLUB, 22.06.2022. URL: <https://finclub.net/ua/news/vtraty-u-silskomu-hospodarstvi-cherez-viinu-siahnuly-usd23-3-mlrd.html>.

2. Особливості функціонування аграрного сектора економіки України в умовах війни. Офіційний сайт Національного інститут стратегічних досліджень НІСД (NISS), 28.07.2022. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/osoblyvosti-funktsionuvannya-ahrarnoho-sektora-ekonomiky-ukrayiny-v-umovak>.

3. Сільське господарство буде основним рушієм відновлення економіки України після війни – Corteva, 28.07.2022. URL: <https://www.growhow.in.ua/silske-hospodarstvo-bude-osnovnym-rushiiem-vidnovlennia-ekonomiky-ukrainy-pislia-viyny-corteva>.

4. Україна цього року може зібрати близько 65 млн тонн врожаю. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України, 13.06.2022. URL: <https://minagro.gov.ua/news/ukrayina-cogorich-mozhe-zibrati-blizko-65-mln-tonn-vrozhayu>.

Ільїна Валерія Валеріївна

студентка гр. БЕМ-819к

Косенко Андрій Васильович

канд. екон. наук, професор

Перерва Петро Григорович

д-р екон. наук, професор

ORCID ID: 0000-0002-6256-9329

НТУ «Харківський політехнічний інститут»

м. Харків

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Перехід вітчизняної економіки на інноваційний шлях розвитку визначає тенденцію економічного розвитку та рівень конкурентоспроможності

підприємств у світовому господарстві та всередині галузей, у тому числі сільського господарства. У цій ситуації інноваційна діяльність виявляється важливим чинником розвитку країни. Поряд із цим необхідно мати інструменти оцінки інноваційної діяльності, можливості порівняння її по підприємствах та регіонах [1–11]. Актуальність дослідження пов'язане з тим, що існує необхідність оцінювати інноваційну діяльність не лише за допомогою зіставлення результатів та витрат, а й з огляду на вплив інновацій на ефективність розвитку підприємств. Крім того, існує проблема потреби комплексного вивчення особливостей аграрного виробництва із системним урахуванням інтелектуальних, інноваційних, соціальних та інших його характеристик.

Метою проведеного дослідження є оцінка інноваційної діяльності сільськогосподарських організацій. В рамках проведеного дослідження виявлено, що для оцінки інноваційної діяльності необхідно використовувати комплексну модель, яка включала б робочий шаблон, в якому визначено і найкращим чином згруповані фінансові та нефінансові основні показники інноваційної діяльності сільського господарства, а також їх можливість використання на практиці. Під моделлю оцінки слід розуміти методологічний шаблон для розрахунку результативності та ефективності інноваційної діяльності. Ця модель повинна давати об'єктивну оцінку реального стану інноваційної діяльності об'єкта, що досліджується [1]. Розгляд публікацій про існуючі моделі дозволяє сформулювати два загальні підходи до створення такого методологічного шаблону. Перший підхід концентрується на перевагах і недоліках конкретних показників, наприклад: кількості отриманих патентів, вкладенням у дослідження та розробки, кількості випущених у виробництво нових продуктів та ін. Другий підхід зосереджений на формуванні оптимальної структури моделі оцінки, яка також може містити релевантні показники. Об'єктивність оцінки інноваційної діяльності сільського господарства може бути забезпечена лише за правильного вибору системи показників, що дозволяє разом характеризувати ефективність інноваційної діяльності з різних ознаками. При цьому потрібно прагнути до того, щоб якнайбільше показників було визначено кількісно [1, 2, 7].

Таким чином, з урахуванням вищесказаного, вважаю за доцільне дотримуватися другого підходу, та проводити оцінку інноваційної діяльності сільського господарства у вигляді розрахунку найбільш значущих відносних стандартизованих показників. Так, в оцінці агросуб'єктів, показники повинні враховувати методологічні аспекти Керівництва Осло [1, 3, 5], яке розглядається українською службою державної статистики як офіційний методологічний документ, що стосується збирання інформації про інноваційну діяльність, а щодо оцінки сільськогосподарських підприємств, то показники повинні об'єктивно відображати інноваційну діяльність підприємства. Дана

модель оцінки інноваційної діяльності сільському господарстві можна використовувати, як з оцінки суб'єктів України, так оцінки сільськогосподарських підприємств. Відмінність полягатиме лише у вихідній таблиці, яка включатиме систему показників, на основі яких проводитиметься подальша оцінка інноваційної діяльності. Отже, насамперед розробимо систему показників з метою оцінки інноваційної діяльності сільського господарства суб'єктів України. До складу даної системи показників будуть включені показники, як вже існуючі в федеральному статистичному спостереженні у сфері інновацій, науці і технологій, так і нові, перспективні показники, визначені сучасними актуальними завданнями розвитку науки, статистики і сільського господарства. Система показників, що характеризує інноваційну діяльність у сільському господарстві регіону, укладатиметься з окремих блоків, до складу яких включаються показники взаємопов'язані між собою та об'єднані єдністю змісту, значення яких формуються у процесі збирання статистичної звітності [1, 8].

Таким чином, аналіз та всебічна оцінка інформаційного поля дозволяє виділити в системі показників п'ять аналітичних блоків:

- а) фінансовий блок;
- б) кадровий блок;
- в) ринковий блок;
- г) матеріально-технічний блок;
- д) науково-дослідницький блок.

Кожен із вищевказаних аналітичних блоків укладатиметься з реально визначених показників. Дані показники будуть спрямовані на дослідження та аналіз найважливіших складових інноваційної діяльності сільськогосподарського підприємства. Отже, ми отримуємо систему показників оцінки інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств, практичне використання яких дозволяє суттєво підвищити результативність та обґрунтованість роботи сільськогосподарських підприємств.

Запропонована система показників відповідає вимогам універсальності і в той же час дає об'єктивну інформацію, що відповідає об'єкту, що досліджується.

Список використаних джерел

1. Медведева Н. А., Белозерова С. В. Система показателей оценки инновационной деятельности сельскохозяйственных организаций. *Передовые достижения науки в молочной отрасли*. 2020. С. 157–171.
2. Pererva P., Kocziszky G., Veres M. Compliance program: tutorial. Kharkov : NTU «KhPI», 2019. 689 p.
3. Kocziszky G., Veres S. M., Kobieliava T. O. Compliance risk in the enterprise. *Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард–2017»* : тр. 8-ї міжнар. наук.-практ. Internet-конф. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. С. 54–57.

4. Кобелева Т. О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи : монографія. Харків : Планета-Принт, 2020. 354 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54748>.
5. Kocziszky G., Veres S. M., Kobieliava T. O. Reputational compliance. *Дослідження та оптимізація економ. процесів «Оптимум–2017»* : тр. 13-ї міжнар. конф. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. С. 140–143.
6. Кобелева Т. О., Марчук Л. С. Методи оцінювання ефективності реклами та її впливу на споживачів. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. № 25. С. 79–84.
7. Научные основы маркетинга инноваций : монография в 3 т. Том 3. / под ред. С. Н. Ильяшенко. Сумы : ООО «Печатный дом «Папирус», 2013. 334 с.
8. Pererva P., Kuchynskiy V., Kobieliava T., Kosenko A., Maslak O. Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and innovative activities of an enterprise. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. Vol. 4, Issue 13 (112). P. 6–14. doi: 10.15587/1729-4061.2021.239164
9. Перерва П. Г., Нагі С., Кобелева Т. О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2018. № 15 (1291). С. 89–94.
10. Pererva P. G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres S. M. Technology transfer. *Kharkiv-Miskolc* : NTU «KhPI», 2012. 668 p.
11. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П. Г. Перерва [та ін.] ; ред.: П. Г. Перерва, В. І. Борзенко, Т. О. Кобелева ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Планета-Принт, 2019. 1002 с.

Однорог Максим Анатолійович

канд. екон. наук, доцент

ORCID ID: 000-0002-6650-6181

Музиченко Софія Костянтинівна

здобувач СВО Магістр

ORCID ID: 000-0003-4875-5237

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Зовнішньоекономічні відносини АПК – це частина зовнішньоекономічних зв'язків країни, що виникають із приводу виробництва та обміну продукцією та послугами галузей АПК [1, с. 25]. Зовнішньоекономічні відносини виступають